

Statistikat e Blegtorisë 2023

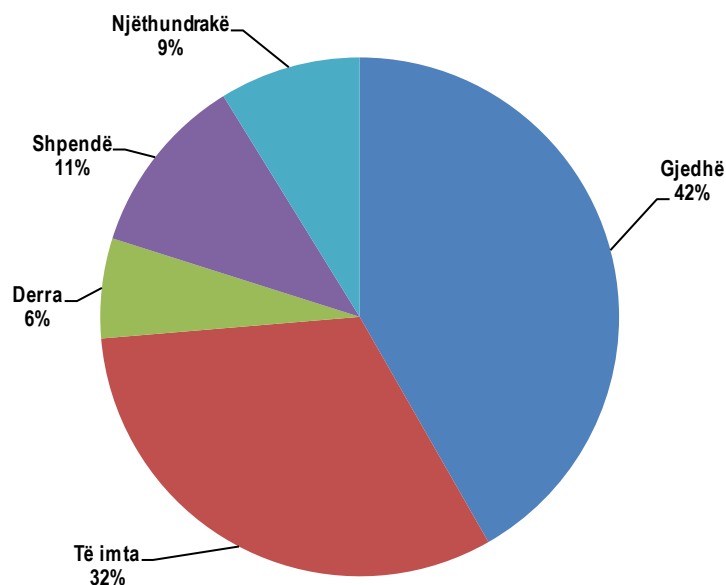
Tiranë, më 21 Qershor 2024: Numri i gjedhëve në vitin 2023, është 263.385 krerë. Kategoria kryesore përfaqësohet nga lopët e qumështit me rreth 88,24% ndaj numrit gjithsej të krerëve.

Në vitin 2023, numri i të leshtave është 1.206.206 krerë. Kategoria kryesore e të leshtave përbëhet nga delet e qumështit me rreth 83,43% ndaj numrit gjithsej të tufës.

Numri i të dhirtave në vitin 2023, është 640.242 krerë. Kategoria kryesore përfaqësohet nga dhitë e qumështit me 79,96% ndaj numrit gjithsej të krerëve.

Në vitin 2023, numri i krerëve të derrave është 114.833 krerë. Kategoria kryesore përfaqësohet nga dosat me 9,18% ndaj numrit gjithsej të krerëve.

Fig.1 Struktura e blegtorisë në njësi gjedhi sipas kategorive kryesore, 2023(%)

Burimi: Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, Llogaritje INSTAT

Për publikim 21/06/2024

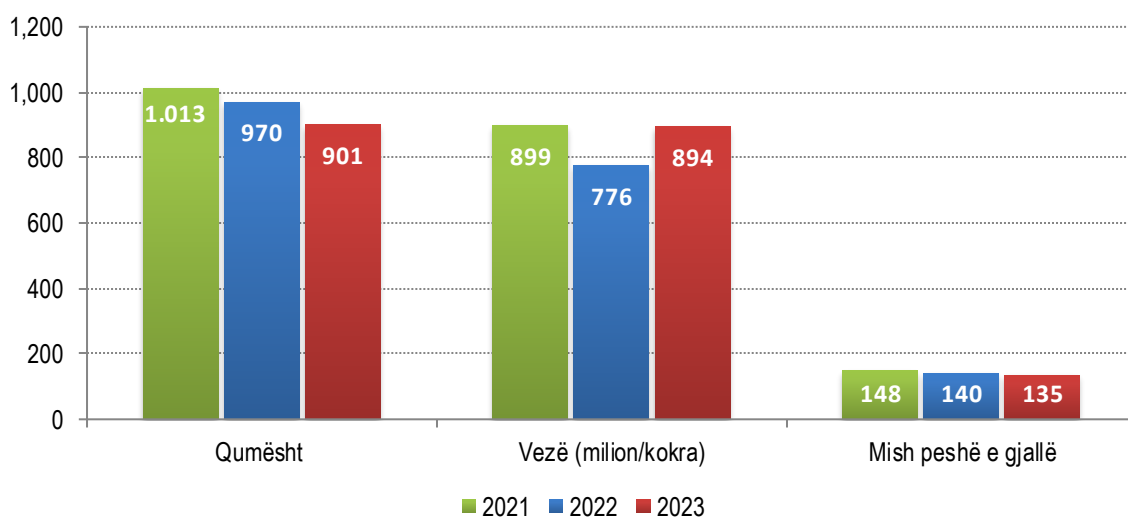
Tab. 1 Numri i krerëve të blegtorisë, 2021 – 2023 (mijë krerë)

Emërtimi	2021	2022	2023
Gjedhë	337	298	263
Lopë	278	261	232
Të leshta	1.480	1.372	1.206
- Dele	1.116	1.085	1.006
Të dhirta	775	722	640
- Dhi	599	563	512
Derra	159	137	115
- Dosa	12	12	11
Njëthundrakë	76	65	67
- Kuaj	29	26	26
Shpendë	7.652	6.848	7.031
-Pula	5.249	4.999	4.877
Bletë/koshere	394	479	519

Burimi: Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, Llogaritje INSTAT

Prodhimi i qumështit në vitin 2023, është 901 mijë tonë. Struktura e prodhimit të qumështit është: qumësht lope 84,99%, qumësht dhie 7,85% dhe qumësht dele me 7,16%.

Fig. 2 Prodhimet blegtorale, 2021 – 2023 (mijë tonë)

Burimi: Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, Llogaritje INSTAT

Në 2023, prodhimi i qumështit nga lopët është 765.347 tonë. Rendimenti mesatar vjetor i qumështit në nivel vendi është 3.157 kg për krerë.

Prodhimi qumështit nga delet për vitin 2023, është 64.492 tonë. Rendimenti mesatar vjetor, në nivel vendi i qumështit të deles është 64 kg për krerë.

Prodhimi qumështit nga dhitë në 2023, është 70.730 tonë. Rendimenti mesatar vjetor i qumështit nga dhitë në nivel vendi është rreth 130 kg për krerë.

Prodhimi i mishit peshë e gjallë është 135 mijë tonë, ndërsa prodhimi i vezëve për vitin 2023 është 894 milionë kokrra. Nga ana tjetër prodhimi i mjaltit për vitin 2023 është 5.633 tonë.

Tab. 2 Prodhimet blegtorale, 2021 – 2023 (tonë)

Emërtimi	2021	2022	2023
Qumësht	1.013.020	970.168	900.569
Mish peshë e gjallë	148.169	139.856	135.483
Vezë/milionë kokrra	899	766	894
Mjaltë	4.835	5.391	5.633

Burimi: Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural Llogaritje, INSTAT

Numri i krerëve të blegtorisë sipas qarqeve, 2023

Qarqet më përfaqësues lidhur me mbarështimin e gjedhit për vitin 2023, janë Fieri me 14,76% dhe Korça me 11,76% ndaj numrit gjithsej të gjedhëve.

Përqendrimi më i madh i numrit të të leshtave është në qarkun e Vlorës me 28,52% dhe në qarkun e Gjirokastrës me 14,84% ndaj numrit gjithsej të krerëve.

Përqendrimi më i madh i numrit të të dhirtave është në qarkun e Vlorës me 28,11% dhe në qarkun e Gjirokastrës me 15,31% ndaj numrit gjithsej të krerëve.

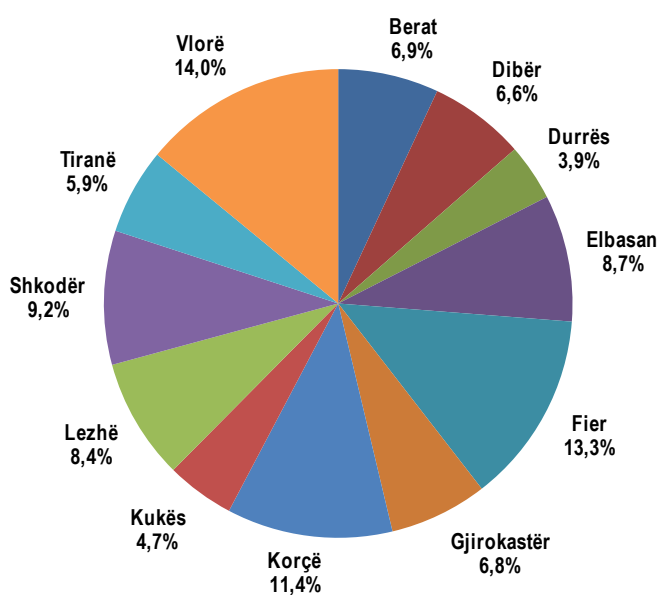
Përqendrimi më i madh i numrit të derrave është në qarkun Lezhë me 48,09% dhe në qarkun Shkodër me 21,61% ndaj numrit gjithsej krerëve.

Tab. 3 Numri i krerëve të blegtorisë sipas qarqeve, 2023 (mijë krerë)

Qarku	Gjedhë	Të leshta	Të dhirta	Derra	Njëthundrakë	Shpendë	Koshere bletë
Berat	13,2	92,5	65,5	1,1	6,1	534,5	30,2
Dibër	22,9	61,8	30,7	0,6	6,0	290,7	37,3
Durrës	12,8	27,1	18,5	1,0	0,9	1291,3	17,9
Elbasan	20,5	88,8	56,4	4,0	9,5	831,5	48,1
Fier	38,9	127,4	34,5	15,8	7,2	1490,3	51,3
Gjirokastrë	10,7	179,0	86,1	0,4	3,5	62,9	37,4
Korçë	31,0	150,7	68,0	3,4	13,9	322,8	66,5
Kukës	20,9	30,4	14,7	0,4	2,6	80,9	42,4
Lezhë	19,7	24,1	51,4	55,2	1,3	327,9	23,0
Shkodër	28,3	42,2	43,5	24,8	3,7	643,3	48,0
Tiranë	22,4	38,3	27,7	0,2	3,5	588,5	46,3
Vlorë	22,3	344,0	143,2	7,9	8,5	566,7	70,5
Gjithsej	263,4	1206,2	640,2	114,8	66,6	7031,4	518,8

Burimi: Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, Llogaritje INSTAT

Fig. 3 Struktura e blegtorisë në njësi gjedhi sipas qarqeve, 2023 (%)

Burimi: Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, Llogaritje INSTAT

Metodologjia

Statistikat e blegtorisë për vitin 2023, mbështeten në informacionin administrativ, të mbledhur nga Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural. Mbledhja, përpunimi dhe publikimi i statistikave blegtorisë dhe prodhimeve blegtorale mbështeten në Programin e Statistikave Zyrtare, duke zbatuar klasifikimet dhe përkufizimet sipas rregulloreve përkatëse të BE-së.

Informacioni mbledhet në terren nga specialistët e ekstensionit në të gjithë vendin. Këta specialistë mbledhin të dhëna drejtpërdrejt nga fermerët. Të dhënat blegtorale grumbullohen për numrin e kafshëve që mbarështojnë fermerët si dhe prodhimet blegtorale. Specialistët e ekstensionit grumbullojnë të dhëna për ti krahasuar dhe me të dhënat e shërbimit veterinar i cili kryen matrikullimin dhe vaksinimin e kafshëve (proçesi është në vazhdimësi). Shërbimi veterinar kryen në momentin e vaksinimit inventarin e kafshëve në nivel komune. Specialistët e ekstensionit kanë marrëdhënie dhe me veterinerët privatë. Këta veterinerë kryejnë shërbime të ndryshme në mënyre private pranë fermerëve (si kontroll nga sëmundjet, ngordhje të kafshëve apo lindje, therje, vaksinime etj). Në fund specialistët e ekstensionit krahasojnë të dhënat nga të tre burimet. Specialistët e ekstensionit grumbullojnë gjithashtu të dhëna për prodhimet bujqësore dhe blegtorale nga fermerët. Të dhëna për rendimentin e prodhimeve grumbullohen nga fermat më përfaqësuese në nivel komune. Të dhënat e grumbulluara dërgohen në Ministrinë e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, ku specialistët e prodhimit blegtoral bëjnë vlerësime duke krahasuar të dhënat e grumbulluara nga terreni me të dhënat e fermave në vite.

Ministria e Bujqësisë përdor tre burime informacioni për grumbullimin e të dhënave:

1. Ekspertët e ekstensionit që janë pjesë e strukturave të Drejtorive të Bujqësisë
2. Shërbimin veterinar
3. Veterinerët privat

Përkufizime

Njësia Ekonomike Bujqësore (NJEK) - është njësi e vetme, teknike ekonomike, e përcaktuar në një drejtim unik, nga terreni dhe pse në parcela jo të vazhdueshme, në të cilën realizohet prodhimi bujqësor dhe blegtoral që drejtohet nga një person i vetëm ose grup personash, për realizimin e veprimtarive bujqësore – blegtorale.

Njësi ekonomike bujqësore konsiderohen edhe njësitë ekonomike me drejtim të plotë blegtoral, në të cilat arrihet mbarështimi i kafshëve pa pasur në administrim tokë bujqësore, pra ku toka nuk figuron si element përbërës i njësisë.

Njësia e gjedhit - Njësia e gjedhit, e shkurtuar si LSU (Livestock Unit), është një njësi referimi që lehtëson agregimin dhe krahasimin e bagëtive nga specie dhe mosha të ndryshme, nëpërmjet përdorimit të koeficientëve specifikë të vendosur fillimisht në bazë të kërkesave ushqimore për çdo lloj kafshe. Njësia referencë e përdorur për llogaritjen e njësive blegtorale (=1 LSU) është ekuivalenti i një lope për qumësht që prodhon 3 000 kg qumësht në vit, pa ushqime shtesë të koncentruar, sipas specifikimeve të dhëna në RREGULLORE (BE) 2018/1091 e Parlamentit dhe të Këshillit Evropian e datës 18 korrik 2018 mbi statistikën e integruara të fermave dhe shfuqizimin e Rregullore (KE) Nr 1166/2008 dhe (BE) Nr 1337/201.

Blegtoria dhe shpendët mbulojnë të gjitha kafshët pavarësisht nga mosha e tyre vendndodhja ose qëllimi i tyre për mbarështim. Kafshët mund të jenë prezent në Njësinë Ekonomike Bujqësore, ose jashtë fermave bujqësore në kullotë.

Klasifikimi

Klasifikimi i kafshëve bëhet sipas llojeve (gjedhë, të leshta, të dhirta, derra, kuaj), sipas moshës, seksit dhe destinacionit ekonomik.

Shpendët janë të grupuar në një grup të vetëm dhe përfshihen pulat, pulat afrikane, gjela deti, pata, rosa, etj.

Prodhim mishi peshë e gjallë

Vlerësimi për prodhimin e mishit peshë e gjallë kryhet për çdo lloj kafshe. Llogaritja e prodhimit të mishit peshë e gjallë bazohet në përlogaritjet e bëra nga lëvizja e blegtorisë, pra në numrin e krerëve të skartuar për gjedhë, të leshta, të dhirta, derra dhe shpendë, sipas kategorive të therjes, dhe në peshën e gjallë mesatare për krerë të therur sipas llojeve dhe kategorive të therjes.

Rregullat kryesore për grumbullimin e të dhënave

Numri i krerëve të blegtorisë i referohet datës 1 Dhjetor 2023.

Fermeri pyetet për të gjitha llojet e kafshëve që ai zotëron.

Informacioni grumbullohet vetëm për numrin e krerëve që ka në zotërim njësia ekonomike bujqësore

Të gjitha kafshët e blera nga ekonomi të tjera gjatë vitit numërohen.

Të gjitha kafshët e shitura ekonomive të tjera gjatë vitit nuk numërohen.

Lindjet e blegtorisë janë të lindurit gjatë 12 muajve të fundit. Nuk përfshihet blegtoria lindur e ngordhur.

Humbjet e kafshëve gjatë vitit, ngordhje, ngrënie nga egërsirat, apo nga shkaqe natyrore nuk numërohen.